

Rzeczpospolita Polska
Ministerstwo Sprawiedliwości
D E P A R T A M E N T
LEGISLACYJNO-PRAWNY

Warszawa, dnia 22 października 2008 r.

DLP-I 051-69/08

Pani
Danuta Przywara
Prezes Zarządu
Helsińskiej Fundacji
Praw Człowieka

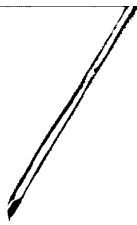
Wznowienie Pani Prezes,

Odpowiadając na Pani pismo nr 3028/2008/21386/PIP/Pr8/AM z dnia 8 września 2008 r. dotyczące udzielenia informacji o standardach postępowania ze zwłokami ludzkimi po przeprowadzeniu sekcji zwłok, uprzejmie przedstawiam, co następuje.

Przedstawiona w piśmie Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka obawa, że w zakresie procedur postępowania ze zwłokami ludzkimi, po przeprowadzeniu sądowno – lekarskiej sekcji zwłok, istnieje jedynie pewien zwyczajowo przyjęty sposób działania, a brak jest prawnie określonych procedur postępowania, po przeanalizowaniu aktualnie obowiązujących w tym zakresie aktów prawnych, wydaje się uzasadniona.

Omawianego zagadnienia nie reguluje bowiem ustawa z dnia 31 stycznia 1959 r. o cmentarzach i chowaniu zmarłych (tekst jednolity – Dz. U. z 2000 r. Nr 23, poz. 295), ani też wydane na jej podstawie rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2001 r. w sprawie postępowania ze zwłokami i szczątkami ludzkimi (Dz. U. z 2001 r. Nr 153, poz. 1783, z późn. zm.).

Ogólne zalecenie w tej kwestii zawarto jedynie w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 31 października 2006 r. w sprawie postępowania ze zwłokami osób zmarłych w szpitalu (Dz. U. z 2006 r. Nr 203, poz. 1503).

Stosownie do § 6 tego rozporządzenia osoba wskazana w regulaminie porządkowym szpitala jest obowiązana zwłoki osoby zmarłej umyć, ubrać i wydać osobie uprawnionej do ich pochowania, w stanie zapewniającym zachowanie godności należnej osobie zmarłej. Dyspozycja „zachowanie godności należnej osobie zmarłej” zawiera w sobie głęboką treść i wydawać by się mogło – tak przynajmniej wynikało z dotychczasowej praktyki - że jego interpretacja oraz stosowanie nie nastroczają problemów.

Przykład przedstawiony przez Helsińską Fundację Praw Człowieka pokazuje jednak, że procedury postępowania ze zwłokami ludzkimi po przeprowadzeniu sądowo – lekarskiej sekcji zwłok nie są wystarczająco i dostatecznie określone.

Powołane wcześniej rozporządzenie ministra zdrowia z dnia 31 października 2006 r. – co należy zaznaczyć – dotyczy tylko osób, które zmarły w szpitalu. Nie są tymi przepisami związani lekarze medycyny sądowej, przeprowadzający takie sekcje zwłok w ramach placówek naukowych (katedry i zakłady medycyny sądowej).

Brak jest więc w tym zakresie nie tylko właściwych uregulowań prawnych, ale dotychczas problematyka procedur posekcyjnych i związanych z tym rygorów postępowania nie została w sposób właściwy uregulowana także w formie ewentualnych wytycznych, pism instruktażowych, bądź zaleceń wydanych, czy to przez Ministerstwo Zdrowia, czy Krajowego Konsultanta Medycyny Sądowej.

Ocena prawidłowości postępowania, w zakresie przestrzegania zwyczajowo przyjętych procedur posekcyjnych, przez lekarza w odniesieniu do konkretnie przeprowadzonej sekcji zwłok może więc być dokonana jedynie w formie opinii placówki naukowej z zakresu medycyny sądowej bądź indywidualnego biegłego.

Istnieje więc jedynie pewien zwyczajowo przyjęty sposób działania i postępowania ze zwłokami ludzkimi po przeprowadzonej sekcji zwłok, nieuregulowany w sposób jednoznaczny w przepisach obowiązującego prawa.

W związku z tym uzasadnione wydaje się podjęcie ewentualnych działań legislacyjnych mających na celu uregulowanie omawianego zagadnienia, między innymi z uwzględnieniem konieczności poszanowania godności należnej osobie zmarłej.

Zgodnie z ustawą z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. z 2007 r. Nr 65, poz. 437, z późn. zm.), Minister Sprawiedliwości kieruje działem administracji rządowej – *sprawiedliwość*. Dział *sprawiedliwość* obejmuje sprawy sądownictwa, prokuratury, notariatu, advokatury i radców prawnych, w zakresie wynikającym z przepisów odrębnych, wykonywania kar, środków wychowawczych i środka poprawczego orzeczonego przez sądy oraz sprawy pomocy postpenitencjarnej oraz sprawy tłumaczy przysięgłych.

Mając na uwadze powyższe, należy uznać, iż inicjatywa legislacyjna w tym zakresie pozostaje poza właściwością Ministra Sprawiedliwości.

Właściwym do inicjatywy legislacyjnej w przedmiotowej sprawie jest Minister Zdrowia, odpowiedzialny m.in. za sprawy ochrony zdrowia i zasad organizacji opieki zdrowotnej, zawodów medycznych, warunków sanitarnych i nadzoru sanitarnego.

z porażeniem

ZASTĘPCA DYREKTORA
Departamentu Legislacyjno - Prawnego
Dorota Krawczyk
radca prawny